

KAN PARASI İSTİSMAR MI EDİLİYOR? (1)

Hocam selamlar,

Bugün bir köşe yazısında, işverenlerin ve bireylerin hataları sebebiyle ölüm ile sonuçlanan olaylara ilişkin bir yazı okudum. Örnek olarak verilen olayların hepsinde kurbanların aileleri davalarını kan parası karşılığında geri çekmiş. Geçen sene bir gökdelenin inşaatı sırasında asansörün çökmesi sonucu 10 işçi vefat etmişti. Ailelerin bir kısmı yüklü bir ödeme ile davalarını geri çekmişler. En son örnek; 1-2 gündür gündemde olan yönetmen Sinan Çetin'in oğlunun ihmali sebebiyle bir trafik kazasına sebep olması ve bir polisin vefatı. Polisin ailesi davadan vazgeçmiş. Oğul Çetin 8 ay yattıktan sonra serbest bırakıldı.

Kazaya sebep olan kişi veya kurum zengin ise yakınlarla yüklü bir ödeme yapılıyor. Yok, eğer zengin değilse az bir miktar kan parası ödeniyor. Kur'an'a göre böyle durumlarda nasıl bir yol izlenmeli? Teşekkür ediyorum, ellerinizden öperim. Saygılarımla...

Cevap: Kur'ân hata ile adam öldürmede diyet hükmünü getirmiştir. Kur'ân şöyle buyurur:

“Yanlışlık dışında bir mü'min, bir mü'mini öldüremez. Yanlışlıkla bir mü'mini öldüren kimsenin, mü'min bir köle âzâdetmesi ve onun âilesine de bir diyet vermesi gerekir. Eğer bağışlarsa başka. (Öldürülen) Mü'min, düşmanınız olan bir topluluktan ise sadece mü'min bir köle âzâdetmek gerekir. Ve eğer sizinle kendileri arasında antlaşma bulunan bir topluluktan ise, âilesine verilecek bir diyet ve mü'min bir köle âzâdetmek lâzımdır. Bunları bulamayan kimsenin, Allah tarafından tevbesinin kabulü için iki ay ardı ardına oruç tutması gerekir. Allah bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.” (Nisâ: 98/92)

Diyet: öldürülen kişinin âilesine ödenecek kan bedelidir. Âyet, bir Müslümanın, diğer Müslümanı kasten öldüremeyeceğini, ancak yanlışlıkla öldürdüğü takdirde cezasının şöyle olacağını bildirmektedir:

1) Öldürülen kimse, Müslüman bir topluluktan ise öldüren, ceza olarak mü'min bir köleyi

özgürlüğe kavuşturur, öldürdüğü kimsenin âilesine de diyet verir. Ancak maktulün âilesi diyetten vazgeçerse diyet düşer.

2) Öldürülen kimse, inanmayan, düşman bir topluluğun mensubu ise öldürenin, sadece mü'min bir köleyi özgürlüğe kavuşturması ve günâhından da tevbe etmesi gerekir. Düşmana diyet verilmez.

3) Öldürülen kimse, Müslümanlarla antlaşmalı bir topluluktan ise yine köle âzâdı ve maktulün âilesine diyet verilmesi gerekir.

4) Öldüren kimse, keffâret için âzâdedecek köle bulamaz veya buna gücü yetmezse iki ay üst üste oruç tutar. Bu diyet ve keffaretlerden sonra da tevbe eder, Allah'tan af ve mağfiret diler.

(devamı yarın..)